

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת

ישראל אייכלר
אלון שוסטר
מיכאל מרדכי ביטון
אופיר כץ
אפרת רייטן מרום
ארז מלול
צביקה פוגל
אריאל קלנר
מירב בן ארי
ינון אזולאי
זאב אלקין
יונתן מישרקי
בועז ביסמוט
משה סעדה
דן אילוזה
ניסים ואטורי
סימון מושיאשוילי
חנוך דב מלביצקי
שלום דנינו
מרב מיכאלי
נעמה לזימי
גלעד קריב
יאיר לפיד
מאיר כהן
קארין אלהרר
מירב כהן
אלעזר שטרן
מיקי לוי
רם בן ברק
יואב סגלוביץ'
בועז טופורובסקי
מיכל שיר סגמן
עידן רול
יוראי להב הרצנו

ולדימיר בליאק
רון כץ
משה גפני
יעקב אשר
אליהו ברוכי
משה רוט
עמית הלוי
טלי גוטליב
אברהם בצלאל
לימור סון הר מלך
יצחק קרויזר
יצחק פינדרוס
אלמוג כהן
אביגדור ליברמן
עודד פורר
יבגני סובה
שרון ניר
יוליה מלינובסקי
חמד עמאר
שמחה רוטמן
יולי יואל אדלשטיין
קטי קטרין שטרית
יוסף טייב
פנינה תמנו
מתן כהנא
אורית פרקש הכהן
שרן מרים השכל
אלי דלל
מטי צרפתי הרכבי
טטיאנה מזרסקי
יסמין פרידמן
דבי ביטון
משה טור פז
סימון דוידסון
נאור שירי
שלי טל מירון
ירון לוי
ששון ששי גואטה

אליהו רביבו
משה פסל
גלית דיסטל אטבריאן
צגה מלקו
אושר שקלים
חווה אתי עטייה
דוד ביטן
דני דנון
אוהד טל
צבי ידידיה סוכות
משה סולומון

הצעת חוק התגמולים לבני משפחה של נעדרים או שבויים, התשפ"ד–2023

הגדרות

1. בחוק זה –

"הטבה" – כהגדרתה בחוק משפחות חיילים;

"התקופה הקובעת" – התקופה שהחל מיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) ועד תום מלחמת חרבות ברזל, או תקופה אחרת ששר הביטחון באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת קבע לעניין חוק זה;

"בן משפחה" – כמשמעותו בחוק משפחות חיילים או בפסקה (2) להגדרה בן משפחה שבחוק נפגעי איבה, לפי העניין;

"חוק משפחות חיילים" – חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י–1950¹;

"חוק הנכים" – חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התש"ט–1959 [נוסח משולב]²;

"חוק נפגעי איבה" – חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל–1970³;

¹ ס"ח התש"י, עמ' 162.
² ס"ח התש"ט, עמ' 276.
³ ס"ח התש"ל, עמ' 176.

"שירותי הביטחון" – כהגדרתם בסעיף 63א לחוק שירות המדינה לחוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970⁴;

"נעדר" – מי שנעלם בתקופה הקובעת משירות צבאי או משירותו בשירות הביטחון, במשטרה או בשירות בתי הסוהר, וכן מי שנעלם בתקופה הקובעת עקב פגיעת איבה;

"פגיעת איבה" – כהגדרתה בחוק נפגעי איבה;

"שבוי" – מי שנפל בתקופה הקובעת בשבי האויב, לרבות בשבי ארגון שמטרותיו או פעולותיו מכוונות למיגור המדינה או לפגיעה בביטחונה של המדינה או בביטחון תושביה;

"השר" – שר הביטחון.

2. זכאות לבן משפחה של נעדר או שבוי של נעדר או שבוי (א) כל עוד לא נודע גורלו של נעדר או טרם שוחרר שבוי מהשבי, יהיה בן משפחתו זכאי לזכויות שלהן היה זכאי לפי חוק משפחות חיילים או לפי סעיף 7 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, לפי העניין, ויחולו ההוראות לפי החוקים האמורים, לפי העניין, בשינויים המחויבים או בשינויים והתאמות שרשאי השר לקבוע באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, ובכלל זה יחולו ההוראות לעניין הועדה למתן סיוע לפנים משורת הדין, ואולם לא יחולו הוראות סעיף 19 לחוק משפחות חיילים.

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מזכותו של שבוי או נעדר לכל תגמול או הטבה לפי חוק נפגעי איבה, לפי חוק הנכים או לפי חוק משפחות חיילים, לפי העניין.

(ג) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מזכותו של בן משפחה של שבוי או נעדר לפי חוק נפגעי פעולות איבה, לפי חוק הנכים או לפי חוק משפחות חיילים, לפי העניין, בעד התקופה שמעת שנודע גורלו של הנעדר או שהשבוי שוחרר מהשבי, ויראו תשלומים ששולמו לפי הוראות חוק זה כאילו שולמו על חשבון סכומים המגיעים לפי החוקים האמורים בעד אותה תקופה.

3. ביצוע השר ממונה על ביצוע חוק זה.

4. תיקון חוק תשלומים לפדויי שבי
בחוק תשלומים לפדויי שבי, התשס"ה-2005⁵ –
שבי

(1) בסעיף 2, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

⁴ ס"ח התש"ל, עמ' 65.
⁵ ס"ח התשס"ה, עמ' 977.

"(1א) הוועדה רשאית להכיר באדם שהוגשה בקשה בעניינו לפי סעיף 4 כפדוי שבי, אף אם לא מתקיימים בו תנאי סעיף קטן (א), אם הוכח להנחת דעתה כי הוא נפל בשבי האויב עקב פגיעת איבה ושהה בשבי האויב 14 ימים לפחות."

(2) בסעיף 3(א)(2), במקום "ולעניין" יבוא "לעניין" ובסופו יבוא "ולעניין מי שנפל בשבי עקב פגיעת איבה – נציג המוסד לביטוח לאומי".

תחולה 5. חוק זה יחול על תשלומים המגיעים בעד יום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) או לאחריו.

ד ב ר י ה ס ב ר

מלחמת חרבות ברזל נכפתה על מדינת ישראל, בשל מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה שהחלה בבוקר חג שמיני עצרת ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) ובה נרצחו באכזריות וקיפחו את חייהם מאות אזרחים ותושבי ישראל, חיילי צה"ל ואנשי כוחות הביטחון, נפצעו אלפי בני אדם, ומאות בני אדם נחטפו לרצועת עזה ושבוים בה או נעדרים.

החקיקה בישראל מעניקה תגמולים והטבות שונות לבני משפחה של מי שמתו בפגיעת איבה או של חיילי צה"ל ואנשי כוחות הביטחון שנספו בשירותם, וכן למי שנגרמה לו נכות בנסיבות אלה, ואולם ההסדרה לגבי שבוים ונעדרים חסרה בעניין זה: סעיפים 3 ו-19 לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950 (להלן – חוק משפחות חיילים) מאפשרים להכיר בחייל נעדר כנספה כל עוד לא הוכח אחרת, באופן המזכה את בני המשפחה בתשלומים, וחוק מימון הוצאות למשפחות שבוים ונעדרים, התשס"ח-2008 מסמיך ועדה לאשר בקשות של בני משפחה של שבוים ונעדרים למימון הוצאות לשם קידום המאמצים לשחרורם או לאיתורם, אך אין בחקיקה בישראל הוראות המזכות בתגמול או בהטבות בני משפחה של שבוים, או בני משפחה של נעדרים אזרחיים.

כדי לסייע לבני המשפחות של השבוים והנעדרים הרבים מהאירועים האמורים ולהקל מעט מסבלם, מוצע לקבוע כי בני משפחה של מי שנפל בשבי האויב או נעדר החל מהיום האמור ועד תום מלחמת חרבות ברזל יהיו זכאים לזכויות הניתנות לבני משפחה של אזרחים לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970 (להלן – חוק נפגעי איבה), או לבני משפחה של חיילים ואנשי כוחות הביטחון לפי חוק משפחות חיילים, בכפוף לסמכות שר הביטחון לקבוע, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, כי הוראות אותם חוקים יחולו לגביהם בהתאמות או בשינויים. מוצע להבהיר כי גם הוועדות למתן סיוע לפנים משורת הדין הפועלות מכוח החוקים האמורים יהיו מוסמכות לפעול ולהעניק זכויות לפנים משורת הדין לבני המשפחות.

עם איתורו של הנעדר והחזרתו של השבוי תחדל זכאות בני המשפחה מכוח החוק המוצע אך לא תיפגע זכותו של הנעדר או השבוי עצמו לתגמולים המגיעים לנכה לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) או לפי חוק נפגעי איבה בעד כל התקופה, ולא ייפגעו זכויות בני המשפחה מאותו מועד לפי חוק משפחות חיילים או לפי חוק נפגעי איבה אם יתברר חלילה כי נספה.

מוצע להסמיך את שר הביטחון לקבוע כי הזכאויות לפי החוק המוצע יחולו גם לעניין בן משפחה של מי שנפל בשבי או נעדר בתקופות נוספות שהשר יקבע, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

נוסף על כך מוצע לתקן את חוק התשלומים לפדויי שבי, התשס"ה-2005 שמזכה פדויי שבי מקרב חיילי צה"ל וכוחות הביטחון בתשלומים חודשיים, יחול גם על פדויי שבי שנשבו בפגיעת איבה. מוצע לקבוע כי התשלומים לפי החוק המוצע ישולמו רק בעד תקופה שמיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) או לאחר יום זה.